

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 75:

Forslag til folketingsbeslutning om salg af Tele Danmarks aktier.

Af Kim Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 5/12 96).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Forskningsministeren (Jytte Hilden):

Tilbage i juni 1990 indgik den daværende regering bestående af Det Konservative Folkeparti, Venstre og Det Radikale Venstre en politisk aftale med Socialdemokratiet vedrørende den danske telestruktur.

Aftalen udgjorde grundlaget for oprettelsen af Tele Danmark og indeholdt samtidig de grundlæggende rammer for den danske telekommunikationspolitik.

I 1990-aftalen fastlagdes det, at statens ejendel i selskabet skulle være 51 pct., mens den resterende del af aktiekapitalen skulle tilhøre private investorer.

1990-aftalen blev indgået som følge af den stigende konkurrence inden for international telekommunikation og med henblik på at adskille – jeg understreger adskille – regulerende myndighedsopgaver fra udførende opgaver. Aftalen er politisk fulgt op ved tillæg i juni 1993 og i februar 1994.

Vi befinder os i øjeblikket her i Folketinget midt i lovgivningsprocessen omkring den samlede teleliberalisering. I løbet af foråret vil jeg fremsætte en række telelovforslag som opfølg-

ning af det indgåede telefonlig. Telestyrelsens uafhængighed af såvel Forskningsministeriet som forskningsministeren i forbindelse med varetagelsen af tilsynet med telesektoren vil komme til at spille en central rolle i disse forslag.

Når den samlede lovpakke er gennemført, vil det være naturligt at videreføre drøftelserne om teleområdet.

Herudover vil jeg nævne, at de spørgsmål, der rejses i forslaget omkring Tele Danmarks handlefrihed på et frit konkurrerende marked, har været rejst allerede i forbindelse af indgåelse af aftalen i 1990 under den borgerlige regering og i øvrigt i forbindelse med tillægsaftalerne under Nyrup-regeringerne.

Både den borgerlige regering i 1990 og Nyrup-regeringerne har hele tiden anerkendt sondringen imellem statens rolle som aktionær og statens rolle som regulerende myndighed. Det er understreget gang på gang i alle de politiske aftaler, der har været, som jeg håber alle de politiske partier fortsat bakker op og følger.

Denne sondring var en forudsætning i forbindelse med aktiesalget i 1994. Bag dette salg stod også partierne Venstre og Det Konservative Folkeparti. At forfølge telepolitiske målsætninger gennem ejerskabet vil således alene af den grund ikke være muligt. Det vil være et brud med børsprospektets forudsætninger, og det er jo ikke så godt. Det er klart regeringens opfattelse, at telepolitik skal føres gennem lovgivning og ikke gennem ejerskabet af Tele Danmark.

Den overordnede telepolitiske målsætning er at gennemføre en ny omstrammet telelovgivning, der gør spørgsmålet om ejerskabet af Tele Danmark uinteressant. Denne lovgivning vil indeholde alle de nødvendige instrumenter til at sikre en effektiv gennemførelse af de telepolitiske mål.

Endelig vil jeg nævne, at Tele Danmark ikke har givet udtryk for, at statens ejerskab udgør en hindring for selskabets handlefrihed på et frit og konkurrerende marked.

I 1996 blev der nedsat en arbejdsgruppe med embedsmænd fra Forskningsministeriet og Finansministeriet med henblik på at gennemføre et analysearbejde omkring Tele Danmark. Arbejdet, der inddrager såvel juridiske som finansielle rådgivere, har bl.a. til formål at undersøge perspektiverne for statens ejerskab.

Jeg vil naturligvis nøje følge resultaterne af arbejdsgruppens analyser, og jeg vil love at holde Folketingets telepolitiske ordførere orienteret.

Regeringen finder derfor ikke på nuværende tidspunkt grundlag for at optage politiske drøftelser om Tele Danmarks fremtid.

Ole Vagn Christensen (S):

Da vores ordfører, hr. Poul Andersen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne fremsætte vores bemærkninger.

Det foreliggende forslag giver i bemærkningerne en opsummering af den debat, der har været på teleområdet, og forslagsstillernes begrundelse for det fremsatte forslag: at ville nedbringe statens gæld ved salg af aktierne.

Socialdemokratiet har en aftale med Venstre og De Konservative om statens engagement i Tele Danmarks aktier på 51 pct. samt en aftale om yderligere lovgivning. Vi har også under hele forløbet tilkendegivet, at Tele Danmark og medarbejderne skulle have en rimelig tid til omstillingen.

På den baggrund, og da vi er inde i drøftelser og forhandlinger, skal vi afvise forslaget.

Jens Løgstrup Madsen (V):

Venstre hilser dette beslutningsforslag om at gennemføre en fuld privatisering af Tele Danmark A/S velkommen.

Privatisering er jo betegnelsen på en proces, hvorved produktion af varer og tjenesteydelser flyttes fra den offentlige til den private sektor. Privatisering kan foregå på utallige måder, men den vigtigste form er salg af offentligt ejede virksomheder til private, og det er jo netop den form, der er tale om her.

Der er fem årsager til, at Venstre gerne ser Tele Danmark privatiseret, i øvrigt på lige fod med øvrige offentlige infrastrukturselskaber. For det første ønsker vi, at velfærdsstaten skal ændres til et velfærdssamfund. Vi vil, som f.eks. Sveriges tidligere socialdemokratiske finansminister Kjell-Olof Feldt taler om, bevare velfærdsstatens kerne, forpligtelsen over for de allersvageste; men de perifere aktiviteter vil vi skære bort, og ejerskabet af Tele Danmark er en af de absolut perifere dele af velfærdsstaten. Derfor skal vi på dette område bevæge os fra stat til samfund.

For det andet ønsker Venstre Tele Danmark privatiseret fuldt ud for at styrke konkurrencen. Offentlig erhvervsaktivitet giver ofte anledning til konkurrenceforvridning. Denne konkurrenceforvridning skyldes sammenblandingen af forretningsmæssig drift, offentlig forvaltning og politik. Det kan eksempelvis ske ved, at andre

selskabers adgang til markedet begrænses, og at hensynet til almenvellet og forbrugerne således får en lavere prioritet end hensynet til den offentligt ejede producent. Gennem privatisering kan der skabes klare linjer og dermed lige konkurrencevilkår. Styrkelsen af konkurrencen forøger samfundets velfærd, og de offentlige finanser forbedres gennem et bedre beskætningsgrundlag.

For det tredje finder Venstre, at offentligt ejerskab af aktieselskaber kan give anledning til forfatningsmæssige problemer. Dansk parlamentarisme bygger på, at ministrene er ansvarlige over for Folketinget for deres embedsførelse. Folketinget kan imidlertid vanskeligt drage ministre til ansvar for forholdene i statslige aktieselskaber; en minister kan nemlig ikke pålægge bestyrelsen i et aktieselskab at træffe bestemte beslutninger.

For det fjerde vil en fuld privatisering af Tele Danmark medvirke til at nedbryde politisk magtkoncentration i Danmark. Tele Danmark hører til blandt Danmarks største selskaber, og dets ledelse er politisk udpeget. Desuden har Tele Danmark aktiviteter på mange efter Venstres opfattelse kulturelt ømtålige områder som f.eks. internetmarkedet og medieverdenen. Selskabet repræsenterer dermed en politisk magtkoncentration, og gennem privatisering kan statens politiske sfære gøres mindre, og det civile samfund kan styrkes.

For det femte må vi huske på, at Tele Danmark er et offentligt formuegode. Selskabet kan meget let miste værdi som følge af den teknologiske udvikling, øget konkurrence eller dårlig offentlig forvaltning. I lyset af de store forandringer, som i disse år præger telemarkedet, er det fornuftigt at privatisere Tele Danmark fuldt ud.

I forbindelse med en privatisering finder Venstre det vigtigt, at der tages hensyn til medarbejderne gennem ordentlig information, økonomisk kompensation og forskellige beskæftigelsesmæssige foranstaltninger, hvis der finder strukturalpasninger sted i virksomheden. Vi mener også, det er vigtigt at huske på, at de gange, hvor man er kommet for sent med en privatisering, ja, så har man mistet arbejdspladser.

Privatisering er et godt slagord, men det er vigtigt ikke at overse, at gennemførelsen af privatisering kræver grundig planlægning, herunder sikring af, at mange forudsætninger er på plads. Af hensyn til denne planlægning – og jeg

vil gerne understrege: Kun af hensyn til denne planlægning – finder Venstre, at det er mest hensigtsmæssigt, at en fuld privatisering besluttes og drøftes i den kreds af partier, som har indgået en aftale om teliberalsisering.

Sammenfattende vil jeg sige, at det er Venstres holdning, at privatisering er løsningen på de problemer, der knytter sig til offentlig erhvervsvirksomhed. Desuden giver privatisering som sagt øget konkurrence og sikrer en større politisk pluralisme.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Når jeg beder om ordet, er det ikke på baggrund af, at jeg ikke forstod det sidste, der blev sagt, for det gjorde jeg fuldt ud. Det var, at man er helt indstillet på fra Venstres side – jeg hørte nemlig ikke nogle meldinger om det forslag, der behandles her – at dette forslag ikke skal stå i vejen for, at Venstre deltager i de drøftelser, som skal føres, og at Venstre står ved de aftaler, som der er lagt op til, og som er indgået.

Jeg forstod også alt det dér med retorikken – det har vi jo hørt før, og vi har i særdeleshed hørt det fra hr. Løgstrup Madsen – men jeg forstod, at man var så meget demokrat, at man altså også deltager i den demokratiske proces i forbindelse med det, man har aftalt.

H.P. Clausen (KF):

Jeg går ud fra, at formanden accepterer, at jeg begynder i udkanten af dagsordenen med at byde forskningsministeren velkommen til det nye arbejde, som vi nu skal udføre i fællesskab, navnlig på det vigtige område, som vi nu er i gang med, på teleområdet, hvor vi nu hurtigst muligt må have liberaliseringspolitikken ført til bunds. Jeg ser frem til et samarbejde på dette område.

Og så til beslutningsforslaget fra Fremskridtspartiet. Det kan vi tilslutte os fra konservativ side. Det bør ikke undre nogen, for det er jo ikke nogen hemmelighed, at Det Konservative Folkepartis linje hele tiden, helt tilbage til da den første forligsdannelse fandt sted, har været, at målet må være, at alle aktier i Tele Danmark afhændes. Det vil i sidste ende være af betydning for, at teliberalseringen kommer til at give det fulde udbytte.

Retorik eller ikke retorik, det har ikke noget at gøre med, at vi mener, at man, som ministeren var inde på, kan eller skal føre telepolitik gennem ejerskab eller ikkeejerskab. Men når man

mener, som ministeren jo også siger, og det er da rigtigt, at spørgsmålet om ejerskab af Tele Danmark efterhånden bliver uinteressant, kan man jo lige så godt opgive ejerskabet og opnå de fordele, der er forbundet med det. Logikken løber for så vidt begge veje.

Det vil for telemarkedet som helhed være en fordel at følge den logik, som jeg her taler om. Bl.a. vil det være et skridt på vejen til, at konkurrence på teleområdet kan reguleres på samme måde, som vi regulerer alle andre konkurrenceforhold i det frie private marked, og ikke med særordninger for teleområdet.

Man vil huske – det håber jeg da – at Venstre og De Konservative i vort oplæg til finanslov for 1997 netop foreslog at sælge Tele Danmarks aktier, og at vi understregede, at provenuet i så fald ikke skulle gå ind i statens løbende budget, men bruges til at nedbringe gælden med. Det er en tankegang, som jeg tror det er væsentligt også for regeringen at have med i overvejelserne i det udvalg, som jeg har forstået at man nu har nedsat omkring salg af statens aktiver. Der er henvist til mange lande, hvor man ikke, som vi har foreslået det, har brugt det til at nedbringe gælden, når tiden er inde til, at vi følger den linje, som altså også er lagt i beslutningsforslaget her. Det tager forslaget jo højde for.

Vi kan altså støtte opfordringen til regeringen med den tilføjelse, at vi naturligvis vil drøfte fremgangsmåde og tidsramme i den brede forligskreds, der hidtil har drøftet teliberalseringen.

Frank Aaen (EL):

Da vores ordfører på dette område, hr. Bruno Jerup, ikke kan være til stede, skal jeg redegøre for Enhedslistens synspunkter.

Telesektoren, informationsteknologi, elektroniksektoren osv. er, som alle og enhver ved, af voldsomt stigende samfundsmæssig betydning i forhold til beskæftigelse, i forhold til økonomien og i høj grad også i forhold til den kulturelle udvikling. På det sidste område ser vi jo i øjeblikket en voldsom udvikling, hvor et fåtal af virksomheder dominerer og mere eller mindre bestemmer, hvad det er, der kommer frem i kukkasserne i hjemmene. Det, der foregår på dette område, er faktisk dramatisk.

Som det også fremgår af bemærkningerne til Fremskridtspartiets forslag, så er et teleselskab jo i dag meget andet end et telefonselskab, det er også en kulturvirksomhed i meget bred forstand. Derfor er det sådan set en meget vigtig

sag, der er til behandling i dag, fordi det er en virksomhed, som har stor betydning for os alle sammen.

Vi er selvfølgelig enige i, som der står også i beslutningsforslaget, at det offentlige monopol på dette her område er forbi. Det kan heller ikke genetableres med den teknologiske udvikling, der er i gang, i hvert tilfælde ikke på denne side af socialismen.

Alligevel tror jeg ikke bare, man skal sige: Så lad det hele passere. Private monopoler er jo på ingen måde udelukket. Et offentligt monopol er udelukket, men et privat monopol er det faktisk ikke. Det, der foregår i øjeblikket globalt set, er faktisk en utrolig koncentration i den her verden, hvor ganske få aktører i virkeligheden er altdominerende. Vi er faktisk i en situation, hvor vi også kan se, at der på enkeltområder er stor fare for, at det offentlige monopol nu bliver afløst af et privat monopol eller af et fåtal af selskaber, der meget hurtigt aftaler indbyrdes, hvordan de synes, kagen skal skæres.

Og det er faktisk ikke mere betryggende. Tværtimod, det er meget værre, end da vi havde et tungt offentligt monopol, som vi også i Enhedslisten mener var udemokratisk og meget svært at forholde sig til og meget svært at få indflydelse på. Vi var ikke tilhængere af det gamle telemonopol i den form, det havde.

Men det, vi nu er på vej ind i, burde selv liberalister - eller jeg vil faktisk sige: Især liberalister burde i virkeligheden være utrolig bekymrede over den udvikling i stedet for bare at sige: Hip, hurra, hvor går det godt!

Konkret i forhold til, at vi nu er kommet i en situation, hvor næsten halvdelen af Tele Danmark er solgt, vil jeg sige, at vi fortsat mener, der er brug for, at det offentlige via en ejerandel i Tele Danmark har indsigt - eller i hvert fald har mulighed for indsigt, hvis man vil udnytte den - i udviklingen som direkte aktør på markedet og ikke bare som én, der står udenfor og kigger.

Det er der brug for, fordi det at have indflydelse i så stort et selskab giver mulighed for direkte at kunne påvirke, hvad der sker, men også fordi det selvfølgelig giver et bedre fundament for at kunne lave den nødvendige lovgivning og være helt på forkant med, hvad der skal til for at sikre offentlighedens, borgernes, interesser i forhold til de meget store monopoler, der udvikler sig.

Vi synes altså, at der er brug for et dansk tele-selskab også af hensyn til den industrielle

udvikling. Jeg skal gøre opmærksom på, at Tele Danmark, før det blev solgt, og før vi fandt ud af, at det skulle være et frit marked, faktisk spillede en meget vigtig rolle for udviklingen af dansk elektronikindustri, en rolle, som stadig væk har en effekt.

Vi kunne faktisk godt ønske, at man igen kunne få en offentligt ejet televirksomhed, som uden at skulle tage hensyn til, at den var i fri konkurrence, ud fra almenvellets interesser var i stand til også at være et fundament for en industriel udvikling her i landet.

Det er mange ting i den retning, der gør, at vi i virkeligheden synes, at det var bedre med et beslutningsforslag, der genetablerede det fulde offentlige ejerskab af Tele Danmark. Det er ikke muligt, men vi vil i hvert fald afvise det forslag, der ligger her.

Og jeg skulle sige fra SF's ordfører, hr. Jes Lunde, at SF også synes, det er en meget dårlig idé at vedtage dette beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

Det, der får mig på talerstolen, er hr. Frank Aaens bemærkninger om, at man som liberal selvfølgelig også skal være imod monopoler.

Det er kendetegnenende for det her marked, at det at drive telekommunikationsvirksomhed tidligere var et naturligt monopol, hvor man kunne sige, at det ville være dyrt for andre at komme ind og anlægge en alternativ infrastruktur. Men grunden til, at vi nu gennemfører liberaliseringen og alle de forskellige ændringer af telemarkedet, er jo netop, at vi ikke længere er i en situation, hvor der er et naturligt monopol. Vi er rent teknologisk på vej væk fra det. Nye muligheder for at lægge kabler i form af fiberoptik har gjort, at omkostningerne ved at etablere sig falder.

Vi kan også se, hvad det er, der sker på mobiltelefoniområdet, hvor nye selskaber kan komme ind. Og forbrugerne mærker det jo på de områder, hvor der er etableret konkurrence som f.eks. på mobiltelefoniområdet; dér falder priserne.

Endelig bør vi se på de udenlandske erfaringer. Selv når der er tale om et naturligt monopol, er det bedre for forbrugerne, at der er tale om privat produktion, og det offentlige kun har en regulerende, kontrollerende rolle. Det er ganske klart de resultater, der kendes fra udlandet, så der er god grund til at bevæge sig ind på den sti, som der er lagt op til med beslutningsforslaget her.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nogle gange prøver liberalisterne her i Folketinget at fremstille os på venstrefløjen som nogle, der hænger fast i det gamle.

Det, vi lige hørte, var, at en liberalist forholdt sig til, at der nu ikke længere er monopol på ledningerne; og hvis man bare tager den gamle målestok fra århundredets begyndelse, så er det klart, at når der ikke er monopol på ledningerne, så må monopolet forsvinde.

Og så får hr. Jens Løgstrup Madsen overhovedet ikke øje på, hvad der foregår ude i den virkelige verden i øjeblikket, hvor der dannes nogle monopoler af en helt anden karakter. Vi ser f.eks. film- og videoselskabet Disney, selskaber, der laver kabel-tv, almindelige tv-stationer, telefonselskaber, mobiltelefonselskaber, selskaber, der laver de helt nye teletjenester, edb-producenten IBM, dem, der laver chips, og dem, der laver software. Alle disse selskaber, som hver for sig er så store, at deres årsomsætning svarer til det danske BNP, begynder nu at smelte sammen i nogle kolossale monopoler.

Men liberalisten hr. Jens Løgstrup Madsen synes bare, at det er da fint, at vi får et frit marked. Nej, markedet bliver endnu mindre frit, end det nogensinde har været.

(Kort bemærkning).

Jens Løgstrup Madsen (V):

Det, der om noget karakteriserer udviklingen på IT-markedet, er jo netop, at det er de små selskaber, der dominerer. De små selskaber er virkelig dem, som, når man ser hele markedet under ét, spiller en utrolig stor rolle.

Hvad er det, der er det afgørende, når man skal se på, om der er en skadelig monopolsituation eller ej? Det er, om der er adgang til markedet. Og netop den teknologiske udvikling har gjort, at der er mulighed for at komme ind på markedet – og liberaliseringen har også medvirket til det.

Så hr. Frank Aaen hænger fast i en forældet opfattelse af markedsmekanismen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg tror, vi har brug for en debat her i Folketinget – det kunne være, at vi kunne få et oplæg fra regeringen, eller hvordan vi nu skal gøre det, det må vi finde ud af – hvor man prøver at kigge på, hvad der rent faktisk sker i øjeblikket på

tv- og telemarkedet og kulturmarkedet globalt set.

Sagen er, at man faktisk med udgangspunkt i USA, hvor man jo har de store selskaber på de områder, i øjeblikket er ved at koncentrere det hele i 3-4 kæmpemæssige koncerner.

Så er det da rigtigt, at der jo er hundredvis af små selskaber, men dem, der sætter standarden, dem, der tiltvinger sig adgang til vores tv-apparater, er de 3-4 kæmpestore koncerner. Sådan er virkeligheden; det andet billede er fri fantasi.

Kim Behnke (FP):

Det første spørgsmål, jeg fik stillet, da Fremskridtspartiet fremsatte beslutningsforslaget om salg af de resterende aktier, som staten har i Tele Danmark, var: Hvorfor fremsætter I det forslag? I bør jo vide, at der ligger et politisk forlig, som forhindrer, at et flertal i Folketinget kan støtte forslaget.

Når vi fremsætter forslaget nu, så er det for nok en gang at være på forkant med udviklingen. Vi ville nemlig meget gerne have den debat, som vi nu har fået i dag, inden de politiske forhandlinger om opfølgning af den eksisterende teleaftale går i gang.

Vi vil gerne have bogført – og det takker jeg for at vi har fået – at både Venstre og Det Konservative Folkeparti går ind for at få solgt de resterende aktier. Vil vi gerne have, at denne her debat kan foregå også i offentligheden, sådan at det ikke kun er en diskussion, der foregår omkring et forhandlingsbord hos en minister.

Med hensyn til de bemærkninger, der er faldet undervejs, skal jeg også indlede med at glæde mig til samarbejdet med den nye kommunikations- og forskningsminister – i dag er det jo nok mest som kommunikationsminister, hun udtaler sig. Det glæder jeg mig til, det bliver spændende.

Jeg glæder mig også til de forslag, som ministeren nu har stillet os i udsigt vil komme her til foråret omkring yderligere teleliberalisering. Der er brug for det.

Der er mange, der siger: Jamen er vi ikke allerede gået alt for vidt i Danmark? Nogle har oven i købet dristet sig til at påstå, at vi er på forkant med udviklingen. Hurra, ville jeg sige, hvis det var tilfældet; men jeg skal hilse og sige, at netop på dette område går udviklingen hurtigt, så dér skal Folketinget løbe meget stærkt, hvis vi hele tiden skal være på forkant med udviklingen.

Jeg kunne forstå på ministeren, at det optager regeringen lidt, at man først, når en samlet pakke er gennemført, skal tage stilling til, om statens ejerandel skal reduceres.

Ministeren var også inde på hele problemstillingen omkring det løfte, der er afgivet i sin tid i aktionæroverenskomsten og børsprospektet, nemlig løftet om, at staten vil afholde sig fra at blande sig i den daglige drift. Det er jo næsten citat fra svarene på ganske mange spørgsmål, som Folketingets medlemmer har stillet, når teleselskaberne, primært Tele Danmark, har opført sig på en måde over for kunderne, som man har været utilfreds med. Så har det tilbagevendende svar til folketingsmedlemmerne været: Vi har afgivet et løfte.

Det løfte må hr. Frank Aaen jo også respektere. Hvis man misbruger statens magt over for Tele Danmark og ikke længere respekterer det løfte, der er afgivet til de nuværende private aktionærer, så kan man komme gruelig galt afsted – og man vil tabe en retssag ved domstolene med fuld musik.

Tilbage er der spørgsmålet om, hvad staten så skal gøre. Hvad er det for en rolle, staten skal spille? Det er den regulerende, kontrollerende rolle, så de ikke slår hinanden ihjel, og så forbrugerne ikke får deres position undergravet. Men problemet er jo lige præcis, at f.eks. på mobiltelefonområdet sidder staten på 51 pct. af aktierne i Tele Danmark, der igen ejer Tele Danmark Mobil, der regulerer både Tele Danmark og den anden store udbyder, Sonofon.

Jeg godt forstå, at Sonofon i den situation føler, at staten sidder på begge sider af bordet. Jeg kan godt forstå, at når man kan genkende de personer, der tidligere sad som embedsmænd i ministerierne, i den gamle telestyrelse osv., når det er de samme mennesker, der pludselig sidder og repræsenterer Tele Danmark, så føler man, at linjerne ikke er trukket helt klart op. Det kan vi rette op på ved, at staten ikke længere ejer sine 51 pct. af aktierne.

Jeg respekterer selvfølgelig, at Venstre og Det Konservative Folkeparti ikke kan tilslutte sig, før den nuværende forligsaftale er udløbet, og vi kan så håbe på, at man efterfølgende får solgt nogle flere aktier.

Med hensyn til ønsket – som jeg kunne forstå at hr. Frank Aaen udtalte på vegne af både Enhedslisten og SF – om, at man stadigvæk fra det offentliges side kan gå ind og regulere markedet, må jeg sige: Ja, men det skal jo netop være på det tidspunkt, hvor man udsteder tilla-

delser, giver licenser osv., at man regulerer. Er der et behov for, som vi også har gjort opmærksom på i bemærkningerne, at politi og forsvar m.fl. skal have nogle særlige telelinjer, de kan bruge, så kan det også reguleres enten i aktionæroverenskomsten eller ved det, der populært kaldes en gylden aktie. Der er ingen argumenter for, at man skal ligge inde med 51 pct. af aktierne.

Og da slet ikke når vi kan tjene en masse penge ved det. Hvorfor skulle staten dog afskære sig fra muligheden for at tjene en masse penge ved at sælge de aktier, penge, som kan bruges til at nedbringe statens gæld, sådan at skatteyderens betaling til renter på statens gæld bliver nedbragt? Det vil være i vores alle sammens interesse, og lige præcis teleaktier er i disse år i høj kurs. Da Tele Danmark havde sin første emission, var alle jo positivt overraskede over, hvor godt det gik, og hvor høje kurser man fik ind. I dag er kursen endnu højere, og man vil altså kunne få et ganske fornuftigt provenu hjem ved at sælge de 51 pct. af aktierne.

Så over til den teknologiske udvikling, der finder sted i øjeblikket:

Siden dette beslutningsforslag blev fremsat dengang i oldtiden, nemlig den 5. december 1996, har udviklingen jo oven i købet overhalet nogle af de bemærkninger, der er i forslaget med hensyn til, hvorvidt der egentlig er konkurrence, og hvem der egentlig er udbydere, og hvad de udbyder.

Der har været en diskussion hen over julen og vinteren om Tele Danmarks monopol, når det gælder internetadgang, og Danmark er fra flere sider blevet kritiseret for, at uanset hvor man stiller en skærm op, om man ønsker at gå på de hurtige ISDN-forbindelser eller de lidt langsommere traditionelle telefonlinjer, så skal man igennem Tele Danmarks flaskehalse for at komme ud i den store verden.

Men sådan behøver det ikke at være ret meget længere. TV-distributionsselskabet STROFA, som står for et stort kabelnet, går i gang i dette forår med forsøg, hvor man via sit kabel tv-net kan få adgang til Internet. Derudover har satellitselskabet Astra meddelt, at det i denne sommer vil åbne nogle af de kanaler, der er blevet ledige på Astrasatellitterne, så man får mulighed for digital transmission via parabol, dvs. at man også ad den vej kan få adgang til Internettet. Og så begynder den teknologiske udvikling altså at fjerne de flaskehalse, som Tele Danmark hidtil har haft, og som de har tjent

ganske mange penge på, og den borger, der ønsker at få netadgang og komme ud i den store verden, kan gøre det meget hurtigere, end nogen af os havde drømt om for bare få år siden.

Jeg har kun 9 år på bagen i dette Folketing, og alligevel har jeg været med til diskussioner, hvor man fra specielt Socialdemokratiets side er gået på talerstolen og har fremført det argument, at vi var nødsaget til at have en solidarisk ordning omkring telefonlinjer, fordi den mand, der boede ude på en lillebitte ø, som det kostede 11 mio. kr. at lægge en telefonledning ud til, selvfølgelig ikke selv skulle betale de 11 mio. kr., mens jeg, der bare kan ringe og sige: »Vil I åbne en ekstra linje?«, som de så kan åbne elektronisk, ja, jeg skal betale langt mere, end det koster.

Den solidariske løsning har man brugt som argument for, at vi skulle have et monopol. Det behov er der ikke længere, det er forsvundet helt og aldeles bare på de 9 år eller måske endda kun på de sidste 5 år. Og det kommer til at gå endnu hurtigere.

Enhedslisten ville gerne have, at vi stoppede Jordens rotation og den teknologiske udvikling i angst for, at nogle store, multinationale amerikanske selskaber skal løbe med det hele, men dertil er kun at sige, at hidtil har vi i Danmark formået at udklække ganske mange små og mellemstore virksomheder, som i det lange løb har været i stand til at yde de store amerikanske giganter en ganske væsentlig konkurrence. Men hvis de skal blive ved med at føle sig velkomne i Danmark og ikke kun være bosat i Danmark af fædrelandskærlighed, men også fordi der er nogle muligheder, ja, så skal vi altså sørge for at få de sidste dele af teleliberaliseringen gennemført.

Jeg nærer bestemt ikke bekymring for, at de store amerikanske selskaber skal løbe med det hele, for det er jo hr. Frank Aaen og de andre 5,2 millioner danske forbrugere, der afgør, hvem de vil handle hos. Og hvis der er danske virksomheder, som får lov til som følge af teleliberaliseringen at skabe sig en markedsplads, så kan de få tilpas meget fat i jorden til, at hr. Frank Aaen og jeg selv og andre kan handle hos dem, og så kan vi fravælge de store multinationale amerikanske selskaber, hvis vi ikke bryder os om de produkter, de har. Men hvis vi isolerer os og tror, at vi ved at beskytte et enkelt statsligt monopol i Danmark kan holde alt det onde væk, ja, så svækker vi vores egen position.

Det er et pluralistisk system, det er et system, hvor der er masser af små aktører, som får lov til at vokse sig store, og det er i det system, at man har det ægte frie valg. Det har vi ikke, hvis vi laver vores egen statslige mastodont og håber på, at den kan konkurrere mod de store amerikanske. Det kan den ikke, end ikke hvis den fik hele statskassen stillet til rådighed – for dér har hr. Frank Aaen ret: de store selskaber omsætter årligt for langt mere end det danske bruttonationalprodukt. Men små, vakse firmaer kan skabe sig nicher og vokse sig store, og det skal vi sørge for.

Tele Danmark har i dag en aktiestruktur, som gør, at der både er A- og B-aktier, og jeg håber, at vi, når vi når længere frem og forligspartierne er parat til at få solgt aktierne, også får løst problemet omkring disse A- og B-aktier, sådan at der bliver tale om et fuldstændigt salg af aktierne, så Tele Danmark bliver et 100 pct. privat selskab, og statens rolle kun er som den, der giver licenser og sørger for, at de opfører sig ordentligt i konkurrencen om det store marked.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg kan ikke lade være med at gøre følgende bemærkning på baggrund af det, som hr. Kim Behnke sagde:

Man vidste godt, at der var et forlig, og man vidste godt, at Venstre og De Konservative ikke kunne gøre mere ved den sag. Men alligevel fremsætter man dette forslag, fordi man blot er interesseret i at få en debat om det!

Jeg ved ikke, hvordan Venstre og De Konservative har det med dét, men jeg kunne i hvert fald høre på en af talerne, at man var meget optaget af denne retorikmetode. Men er det ikke at føre Folketinget og folkestyret ned på et plan, hvor det kun er retorikken, det drejer sig om? For hr. Kim Behnke kender jo disse partiers grundlæggende synspunkter, også i forbindelse med finansloven.

Er det en måde at behandle folkestyret og demokratiet på? Ville det ikke have været mere rigtigt, hvis man havde sagt: Vi vil have nogle store, åbne debatter – forespørgsler, eller hvad ved jeg – så vi virkelig kunne være kommet til bunds i det, i stedet for denne slags, ja, jeg ved ikke engang, hvad man kan kalde det?

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Nu skal jeg fortælle hr. Ole Vagn Christensen, hvad det ord er, som hr. Ole Vagn Christensen mangler. Ordet er parlamentarisme. Det er jo det, det handler om. For Folketinget er jo ikke bare et sted, hvor man præsenterer indgåede aftaler og siger: Vi er 90 eller 110 mandater, der går ind for det og det, og hvor Folketinget så bare kan sige: Jamen så vedtager vi det.

Formålet med Folketinget er da, at vi her har en åben diskussion, som folk enten sidder derhjemme foran fjernsynsskærmen og ser, eller som de læser journalisternes referat af, så kan de følge med i, hvad der foregår, hvilke tanker partierne gør sig, og hvad det er for en udvikling, der er undervejs – frem for at ministeren forhandler med en forligskreds af partier og så, når der er et færdigt resultat, præsenterer det for Folketinget og siger, at det kan man i øvrigt ikke gøre noget ved.

Det er da ikke at vise særlig meget respekt for parlamentarismen. Det er da her i parlamentet, i Folketinget, diskussionen skal have mulighed for at være.

Og lad mig så sige, at Fremskridtspartiet jo ofte har formået at formulere nogle ting og sætte dem på dagsordenen, lang tid før et flertal i huset har været modent til at tage stilling til tingene.

Nogle gange er der gået 10 år, således som der f.eks. gik, inden Hovedstadsrådet blev nedlagt; andre gange er det gået meget hurtigere. Rekorden er i øjeblikket 19 dage, fra vi fremsatte et forslag, og til Folketingets flertal vedtog et tilsvarende lovforslag.

Så det går fremad. Men vi har også snart været her i 25 år.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jamen man kan så spørge, om det har højnet eller svækket respekten for folkestyret og parlamentarismen.

Og jeg vil også sige til hr. Kim Behnke, at parlamentarisme for mig betyder, at en række partier når frem til at blive enige efter nogle gennemgribende debatter, hvor jeg også mener, at hr. Kim Behnkes parti er med, men hvor hr. Kim Behnkes parti så ikke er med til at gå ind i den kreds af forligspartier, som skal arbejde videre med sagen. Men det er der jo en årsag til, og den er vel, at man selv står af. Det forstår jeg ved parlamentarisme. Og at man skal have denne

form for retorik, har jeg svært ved at se styrker i parlamentarismen; det svækker den snarere.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Med hensyn til det konkrete forslag om salg af Tele Danmarks aktier er det jo sådan, at situationen er ændret ganske markant, siden det store forlig blev indgået, idet Tele Danmark har bevæget sig ud i ganske mange aktiviteter, som ingen af forligspartierne nogen sinde havde drømt om. Der var ingen – hverken i Socialdemokratiet eller i Venstre og De Konservative – der havde forestillet sig, at Tele Danmark f.eks. skulle eje Metronome, eller at Tele Danmark skulle eje en af landets største edb-virksomheder, osv.

Det var slet ikke det, der var set-up'et dengang, og derfor er det da relevant, at Fremskridtspartiet sætter sagen til diskussion her i Folketinget, så man kan høre fra forligspartierne og fra Folketingets øvrige partier, hvordan situationen omkring Tele Danmark nu er, og hvad vi forestiller os at der skal ske med dette selskab, når det har udvidet sine aktiviteter til et hav af alle mulige områder, som man aldrig nogen sinde havde drømt om.

Der er altså en ny situation, og den skal vi selvfølgelig have en diskussion i Folketinget om, og det er jeg glad for at vi har fået i dag.

(Kort bemærkning).

H.P. Clausen (KF):

Det kan naturligvis kun glæde et gammelt demokratisk hjerte, at en debat som denne om salg eller ikke salg af Tele Danmarks aktier kan blive til en diskussion om folkestyrets substans, for debatten i dag har jo været et eksempel på, at sådan er det.

Nu har Fremskridtspartiet fået lejlighed til at fremlægge sine synspunkter, og jeg håber da, at jeg kan glæde hr. Kim Behnke med, at der ikke i det, han har sagt, er noget som helst, som ikke allerede er indgået i de overvejelser, der har været, og de overvejelser, der fortsat vil være om udviklingen på dette område, og som skal gøre Tele Danmark til en virksomhed på linje med andre virksomheder, til en virksomhed, som kan udvikle sig sådan, som virksomheder nu engang kan udvikle sig. Det har vi da hele tiden haft i tankerne i Venstre og De Konservative.

Og det må så være folkestyrets sluttregi i denne debat, om jeg så må sige.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Trafikudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 21. januar 1997 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Med hensyn til de øvrige møder i den kommende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 12.07
